«خەوە بەردینە»

لە چەشنی گەرووی کەو،
کەوی دۆمی یەخسیری زیندانی داری،
پڕی سەوزە بەستەی خرۆشانی باڕی
تەرەی باوەشی تاسەباری بناری
شەپۆلی لە گوێن خوێنی شەرمی کچانە
لە سەر ڕوومەتی ماتی بووکی ڕەزاسووک
بەتینی بتاوێنێ ڕوانینی زاوا
گەرمتر لە پڕشنگی تاوی بەهاری
وەکوو نەرمە هەنگاوی لاوی بەرەو ژوان
لە جێ ژوانی زیندوو بە گیانی کچی جوان
وەکوو گەرمە یاوی قەشەی دەستی تاراو
لە بژوێنی دەریای بلوورینی بەروێ
بە خوڕ خۆ بە دیواری کێوا ئەدا ئاو
لەگەڵ گاشە بەردا سەر ئەسوێ سەر ئەسوێ.

IIIIIIIII

کچی نوور قەتیسی دەسی دێوی کێوە
لە ئەنگوستە چاوی دڵی خێوی کێوا
بەرەو دەر، بەرەو شارە دەریا بەڕێوە.
گەرووی ویشک و چاوی سپی چاوەکانی
دەرووی ڕوونی ئاوە
بە فانۆسی ئەستێرە بەرچاوی ڕوونە
لە بەر پێی حەریری کەوەی سێوەرە
بە پۆی مانگە شەو چندراوە.
ئەڵێی بورجی خاپووری مێژووی لەمێژین
لە درزی هەزار خشتی ڕۆژ و شەوانی
دڵۆپەی چپەی پۆلی پەریانی دادا
ئەڵێی پێکەنینی کچی سەرگوریشتەی قەدیمی
لە ئەندامی تاپۆی وەکوو بوومەلێڵی
سنووری شەوی دوێنێ ئەوڕۆی بەیانی

پەچەی قورسی نسیانی ئینسانی لادا.
IIIIIIIIIII
ئەڵێی دەنگی شمشاڵە ڕەشماڵی دۆڵی دڕیوە
شەماڵی دەرەی دوورە شاری
پشووی پڕ لە عەتری بەهاری کچی کورد
بە بلوێری شووشی گەرووی زەرد و زۆڵی
لە زەنوێری زێو ئاژنی سای زرینگانەوەی شەو
بە خوڕ زەمزەمەی هەڵبڕیوە
بە ئیعجازی ئەنگوستی پاکی موحەممەد
شەتی نوور بە ڕووی مانگی عەرزا کشاوە
تروسکەی برووسکەی شەوی دەم بەهاری بە هەورە
لە سەر عاسمانی زەوی ڕاخوشاوە.
لە هەر گاز و ڕێبازێ وا گازی ئاوی ئەگاتێ
نیازی هەزاران گەزیزەی بەنازی وەدی دێ
ئەبووژێتەوە داری چاکی بە ودمی هەناسەی
شنەی نەرمە لاوێنی دەم بای ئەخاتێ.
IIIIIIIIIII
ئەڵێن تاجی زمرووتی دوورگەی لەسەر ناوە دەریا
هەتا چاو هەتەر کا، شەپۆلە، شەپۆلە
لە بوونا لە چوونا
بە ئاهەنگە سەربەندی بزوێنی خۆشی
لەبەر خۆرە تاوا ئەڵێی سینگی ژینە ئاهاژێ
ئەڵێی: هانی هەستانە دەنگی خرۆشی
سروودی خوناوەی بەهارە لە گوێما
لە هەر شێوە جۆبارێ هەر دەشتە چۆمێ
لە دڵمایە بڕوای بەرینی بە دەریا گەیشتن
لە تاریکە تاراوگەکەم وا بەسەر چوو
زەمانی تەریکیم
ئیتر خێر و خۆشی لە ڕێما

IIIIIIIIIII

وەهایە :
کە کانی بە هیوا
بەهارانە لووزەو ئەبەستن بەرەو شاری دەریا
بەڵام داخی جەرگم لە گەڵ هەر بەهارێ
کە ڕائەچڵەکن سەوزەڵانی
لە خاکینە خەونی گرانا
لە دڵما خەم و داخی ئەم دەردە سەوزە:
کە دەردی گرانی هەموو ڕێبوارێ وەنەوزە
IIIIIIIIIII
لەبەر نووری خۆرا
گەلێ کوێرەکانی شەوارەن
زنەی دمم بە هاواری هاری درۆزن هەزارن
کە تەسلیمی سیحر و تەلیسمی بنارن
بەبێ هەوڵی هەڵدان و چارانی چارن
بە هیوان بگرمێنێ هەوری بەهاری
ڕەهابن
لە زیندانی بەردینی غارا.
کەچی ، وا کەوی و دەستەمۆی دەستەڵاتی ڕکەی دۆڵ و شێون
لەبەر سامی ڕێ وا بەزیو و تەزیون
لە گەڵ گۆچی کردن گزنگێ،
چەواشەن لە پێچی نزارا.
IIIIIIIIIII
هەتا بیری تاڵی گڕاوێ
بەدڵما گەڕاوە
هەتا یاد ئەکەم ئاوە بەو ورمە بەردینە کاری کراوە
ئەڵێم سەد مخابن
وەجاخێ کە ڕووگەی هەزاران نزای شینە باهۆی بەتاسەن
وەبووژێنەوەی هەست و هان و هەناسەن
چلۆنە کە بیژووی گڕاوان ئەبینن

لە نێو چاوی ئەو خانەدانە
لەهی چۆنە پیتی بڕاوە؟
نە سۆزەی بلاوێنی میری، خوناوەی بەهاری
نە تووکی برای ڕێبواری
لە کاسی خەوا، فێری ڕاسانی ناکەن
لە مانا، بە ئامان و بریا
پەشیمانی هەرمانی ناکەن
وەها گەی لەشی بەو گە بەردینە گاوی دراوە
کەحێلێکە، کۆڕژن و حیلەی نەماوە
وەهایە کە هەر گیایە لەو دەشتە شینن
لە سەر ماتەمی ئاوە بەردینە، سەرشین و سەرگەرمی شینن

||||||||||||

گەلێ گۆلە لەو چۆلە یەخسیری خاکن
بە ڕوویا گەڵا وەک چەمۆڵەی کڵۆڵی وەریون
گەمارۆی زەلی نێزە، وا تەنگی پێ هەڵچنیون،
کە بێ دەرفەتی پێکەنینن بە سەد بەرزگی زەردە ماسی
لق و پۆپ و هەشگەڵ
وەها دەور و پشتی تەنیون
کە بێ فرسەتی چاوەبڕکێ
لە گەڵ عەڕشی پاکن

||||||||||||

هەتا جۆگە ئاوێ بە وشکی دەبینم
ئەڵێی مێرگی ڕوخساری کیژێکی کاڵ و مناڵە
بە کووزی تەمەن جاڕە جوانێکی پڕ خەوش و خاڵە،
تەشەندارە جەرگی برینم.
بەڵێ: دوورە گەرمێنی دەریا
بەڵێ: وایە کانی هەژارن
ئەزانم

ئەوانەی کە پاراوی ئاون بژارن.
ئەزانم لە ڕێگا،
مەترسی گەلێ ژەنگ و ژارن.
بەڵام کاکە ئەو گشتە عەقڵی خەسارن
لەناو ئەو هەموو ئاوە هەر چاوەیەک
باوی هەنگاوی خۆشە
بە تەنیا ئەوە شارەزای کۆسپ و کەندالّی ڕێ یە
هەوەڵ مەنزڵی زێ یە، ئاواتی بەرزی زرێ یە
ئەزانێ لە هەڵدێرە هانی بەهێزی
لە ئەسکوند و چاڵایە هەڵدان و گێژی
پەڕۆی شینی سەرشانی دەریایە ژینی کەرێزی
ئەزانێ لەپێ ناکەوێ پێ یە پێڵاوی تاسەی پیاسەی لەپێ بێ
نەوەستان دەوەستێ بە دەستێ
کە خاراوی ئیش و سواوی سوێ بێ
لەهەر شوێنێ ڕاماوە، داماوە، کاری تەواوە
ئەزانێ ئەبێ هەر بژی و باژوێ، تا بژی تا بمێنێ
هەناوی بە هەنگاوە، نەسرەوتنە کوولەکەی ڕووحی ئاوە.

IIIIIIIIIII

Xewe berdîne

Le çeşnî gerûy kew,
Kewî domî yexsîrî zîndanî darî,
Pi’rî sewze bestey xiroşanî ba’rî
Terey baweşî tasebarî binarî
Şepolî le gwên xwênî şermî kiçane
Le ser ’rûmetî matî bûkî ’rezasûk
Be tînî bitawênî ’rwanînî zawa
Gerimtir le pi’rşingî tawî beharî
Wekû nerme hengawî lawî berew jwan
Le cê jwanî zîndû be giyanî kiçî cwan
Wekû germe yawî qeşey destî taraw
Le bijwênî deriyaî bilûrînî berwê

Be xu’r xo be dîwarî kêwa eda aw
Le ge’l gaşe berda ser eswê ser eswê.

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

kiçî nûr qetîsî desî dêwî kêwe
Le enguste çawî di’lî xêwî kêwa
Berew der, berew şarî derya be’rêwe .
Gerûy wîşk u çawî sipî çawekanî
Derûy ’rûnî awe
Be fanosî estêre ber çawî ’rûne
Le ber pêy herîrî kewey sêwe’re
Be poy mange şew çindirawe .
E’lêy burcî xapûrî mêjûy lemêjîn
Le dirzî hezar xiştî ’roj u şewanî
Di’lopey çipey polî periyanî dada
E’lêy pêkenînî kiçî serguriştey qedîmî
Le endamî tapoy wekû bûmelê’lî
Sinûrî şewî dwênê ew’roy beyanî
Peçey qursî nisiyanî însanî lada .

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

E’lêyî dengî şimşa’le ’reşma’lî do’lî di’rîwe
Şema’lî derey dûre şarî
pişûy pi’r le ’aetirî beharî kiçî kurd
be bilwêrî şûşî gerûy zerd u zo’lî
Le zinwêrî zêw ajinî say zirînganewey şew
Be xu’r zemzemey he’lbi’rîwe
Be ê’acazî engustî pakî muhemmed
şetî nûr be ’rûy mangî ’aerza kişawe
tirûskey birûskey şewî dem beharî be hewre
le ser asimanî zewî ’raxuşawe.
Le her gaz u ’rêbazê wa gazî awî egatê
Nyazî hezaran gezîzey benazî wedî dê
Ebûjêtewe darî çakî be widmî henasey
Şiney nerme lawênî dem bay exatê

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

E’lêy tacî zim’rûtî du’rgey leser nawe derya
Heta çaw heter ka, şepole , şepole
Le bûna le çûna
Be ahenge serbendî bizwênî xoşî
Le ber xoretawa e’lêy sîngî jîne ehajê
E’lêy: hanî hestane dengî xiroşî
Sirûdî xwnawey behare le gwêma
Le her şîwe cobarê her deşte çomê
Le di’lmaye bi’rway berînî be derya geyiştin
Le tarîke tarwgekem wa beser çû
zemanî terîkîm
îtir xêr u xoşî le ’rêma.

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

Wehaye :
Ke kanî be hîwa
Beharane lûzew ebestin berew şarî derya
Be’lam daxî cergim le ge’l her beharê
Ke ’raeç’lekin sewze’lanî
Le xakîne xewnî girana
Le di’lma xem u daxî em derde sewze:
Ke derdî giranî hemû ’rêbwarê wenewze.

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

Le ber nûrî xora
Gelê kwêre kanî şewaren
Ziney dem behwarî harî dirozin hezarin
Ke teslîmî sî’hr u teslîmî binarin
Be bê hew’lî he’ldan u çaranî çarin
Behîwan bigirmênê hewrî beharî
’Reahabin
Le zîndanî berdînî ’xara .
Keçî, wa kewî u destemoy deste’latî ’rikey do’l u şîwin
Le ber samî ’rê wa bezîw u tezîwin
Le ge’l goçî kirdin gizingê,
Çewaşen le pêçî nizara .

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

Hata bîrî ta'lî gi'rawê
Be di'lma ge'rawe
Heta yad ekem awe bew wirme berdîne karî kirawe
E'lêm sed mixabin
Wicaxê ke rûgey hezaran nizay şîne bahoy betasen
Webûjênewey hest u han u henasen
Çilone ke bîjûy gi'rawan ebînin
Le nêw çawî ew xanedane
Lehî çone pîtî bi'rawe?
Ne sozey bilawênî mîrî, xunawey beharî
Ne tûkî biray 'rêbiwarî
Le kasî xewa, fêrî 'rasanî naken
Peşîmanî hermanî naken
Weha gey leşî bew ge berdîne gawî kirawe
Ke'hêlêke, ko'rijn u 'hiley nemawe
Wehaye ke her giyaye lew deşte şînin
Le ser matemî awe berdîne, serşîn u sergermî şînin

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

Gelê gole lew çole yexsîrî xakin
Be 'rûya ge'la wek çemo'ley ki'lo'lî werîwin
Gemaroy zelî nêze, wa tengî pê he'lçinîwin,
Ke bê derfetî pêkenînin be sed berzigî zerde masî
Liq u pop u heşge'l
Weha dewr u piştî tenîwin
Ke bê firsetî çawebi'rkê
Le ge'l ''ae'rşî pakin

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ

Heta coge awê be wişkî debînim
E'lêy mêrgî 'ruxsarî kîjêkî ka'l u mina'le
Be kûzî temen ca're cwanêkî pi'r xewş u xa'le
Teşendare cergî birînim
Be'lê :dûre germênî be derya geiyştin
Be'lê: waye kanî hejarin
Ezanim
Ewaney ke parawî awin bijarin .
Ezanim le 'rêga,
Metirsî gelê jeng u jarin

Be’lam kake ew gişte eq’lî xesarin
Le naw ew hemû awe her çaweyek
Bawî hengawî xoşe
Be tenya ewe şarezaî kosp u kenda’lî ’rêye
Hewe’l menzi’lî zêye, awatî berzî zirêye
Ezanê le he’ldêre hanî behêzî
Le eskund u ça’laye he’ldan u gêjî
Pe’roy şînî serşanî deryaye jinî kerêzî
Ezanê le pê nakewê pêye pê’lawî tasey piyasey le pê bê
Newestan dewestê be destê
Ke xarawî îş u swawî swê bê
Le her şwênê ’ramawe, damawe, karî tewawe
Ezanê ebê her bijî u bajiwê, ta bijî ta bimênê
Henawî be hengawe, nesrewtine kûlekey ’rû’hî awe

ĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨĨ